

Lublin, 26 października 2023 r.

RIO.II.600.27.2023

Pan Piotr Kazimierski

Wójt Gminy Drelów
ul. Szkolna 12
21-570 Drelów

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 16 czerwca do 25 sierpnia 2023 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Drelów. Protokół kontroli podpisano 8 września 2023 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze lub wyeliminowanych w trakcie kontroli, co do których udzielono stosownego instruktażu – nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:

1.1. Niepowołanie zastępcy wójta gminy – str. 2 protokołu.

Podjąć działania mające na celu powołanie zastępcy wójta, w związku z przepisami art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:

2.1. Niewykazanie - w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S za 2022 r. należności z tytułu świadczeń alimentacyjnych w części należnej budżetowi gminy oraz przyjęcie od kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej sprawozdania Rb-27S, w którym wykazano te dane – str. 13 protokołu.

Wykazywać w jednostkowym sprawozdaniu Rb-27S „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” dane związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami - w § 2360 „Dochody jednostek samorządu terytorialnego związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami” – w takiej samej wysokości jak w sprawozdaniu Rb-27ZZ „Sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami”, stosownie do przepisów § 6 ust. 5 „Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego”, stanowiącej Załącznik Nr 37 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 z późn.zm.).

Poinformować kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej o zasadzie wykazywania danych dotyczących dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami wyłącznie w sprawozdaniu Rb-27ZZ, zgodnie z przepisami § 6 cytowanej „Instrukcji”, mając na uwadze § 9 ust. 1 i 3 cytowanego rozporządzenia.

3. W zakresie budżetu gminy:

3.1. W zakresie dochodów budżetowych:

3.1.1. Nieopodatkowanie pojazdu podatkiem od środków transportowych – str. 22 protokołu.

W celu zapewnienia powszechności opodatkowania podatkiem od środków transportowych dokonywać okresowej weryfikacji danych zawartych w ewidencji podatkowej z danymi z rejestru prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej wykazywanymi przez tę jednostkę w informacjach, o których mowa w przepisach § 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie informacji podatkowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 68 z późn. zm.).

Opodatkować podatnika wskazanego w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.).

3.1.2. Przypadki opodatkowania gruntów podatkiem rolnym niezgodnie z ewidencją gruntów i budynków – str. 23 - 24 protokołu.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1752 z późn. zm.), zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Doprowadzić do zgodności danych zawartych w ewidencji podatkowej z danymi ewidencji gruntów i budynków, w celu ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania podatkiem rolnym.

Opodatkować prawidłowo podatników wskazanych w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia prawa do wymiaru zobowiązań podatkowych i okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 68 i art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.1.3. Opodatkowanie podatkiem od nieruchomości gruntów, będących w posiadaniu podatnika, prowadzącego działalność gospodarczą, stawką dla „gruntów pozostałych”, mimo braku dowodów uzasadniających jej zastosowanie – str. 26 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 Ordynacji podatkowej.

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 Ordynacji podatkowej.

Grunty, będące w posiadaniu przedsiębiorcy lub innego podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, opodatkowywać podatkiem od nieruchomości z zastosowaniem stawek dla tych kategorii nieruchomości, zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 1 oraz art. 1a ust. 1 pkt 3 w związku z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U z 2023 r. poz. 70), mając na uwadze przepisy art. 1a ust. 2a pkt 4 lit. a tej ustawy.

Prawidłowo opodatkować podatnika wskazanego w protokole kontroli, z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

3.1.4. Dokonywanie przypisów podatku od nieruchomości, rolnego i od środków transportowych pod niewłaściwą datą – str. 26, 27 protokołu.

Przypisu podatków na kontach podatników dokonywać pod datą doręczenia stronie decyzji, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375).

3.1.5. Odbieranie od podatników ubiegających się o zwolnienie z podatku rolnego z tytułu nabycia gruntów oświadczeń, które nie zostały złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania – str. 29 protokołu.

W przypadku gdy dowodem potwierdzającym określone fakty jest – złożone na wniosek podatnika – oświadczenie, odbierać je pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, stosownie do przepisów art. 180 § 2 Ordynacji podatkowej.

Ponadto, wystąpić do Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej z wnioskiem o dokonanie zmiany w ewidencji gruntów i budynków dla gruntów oznaczonych symbolami: Br-RIVa, Br-RIIIb, Br-PsIV, Br-RV, W-RIVb, W-RIIIb, W-RIVa, W-ŁV, W-ŁIV, W-PsIV, W-PsVI W-LsIV, S-RIVa, S-RIVb, Lzr-PsVI, których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390 z późn. zm.), biorąc pod uwagę pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 4 listopada 2015 r. znak PL-LS.833.22.2015 w sprawie sposobu przeliczania użytków rolnych dla potrzeb podatku rolnego, w sytuacji gdy grunty te są oznaczone w ewidencji gruntów i budynków dwuczłonowo. Do czasu zmiany nieaktualnych oznaczeń w ewidencji gruntów i budynków, przy opodatkowaniu gruntów oznaczonych dwuczłonowo, stosować zasady ich opodatkowania przedstawione w powołanym piśmie – str. 24, 25 protokołu.

3.2. W zakresie wydatków budżetowych:

3.2.1. Przyznanie i wypłata nagród jubileuszowych przed nabyciem do nich prawa – str. 42 protokołu.

Do okresów pracy uprawniających do nagrody jubileuszowej wliczać wszystkie poprzednio zakończone okresy zatrudnienia oraz inne okresy, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podlegają one wliczeniu do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze, stosownie do przepisów art. 38 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 530).

Nagrodę jubileuszową przyznawać nie wcześniej niż w dniu upływu okresu uprawniającego do tej nagrody, stosownie do przepisów § 8 ust. 1 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960 z późn. zm.).

3.2.2. Nieterminowe wypłacenie odprawy emerytalnej – str. 43 protokołu.

Jednorazową odprawę w związku z przejściem na emeryturę wypłacać w dniu ustania stosunku pracy, zgodnie z przepisami § 9 pkt 1 rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych.

3.2.3. Nieterminowe wypłacenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy – str. 41 protokołu.

Ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wypłacać w dniu ustania stosunku pracy, w związku z przepisami art. 171 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

3.2.4. Zlecenie dostaw (kruszywa i pospółki do remontów dróg gminnych) wykonawcom wybranym bez stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych – str. 52 - 54 protokołu.

Przestrzegać obowiązku zlecenia zadań na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty, z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych oraz zawierania umów, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane – na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, stosownie do przepisów art. 44 ust. 4 i art. 254 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W tym celu, nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy lub usługi, ustalać – z należyłą starannością – wartość tego zamówienia, na podstawie całkowitego szacunkowego wynagrodzenia wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, stosownie do przepisów art. 28 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.).

W przypadku ustalenia, że wartość zamówienia klasycznego jest równa lub przekracza kwotę 130.000zł, zamówienia udzielać wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami cytowanej ustawy, w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia przygotowanego i przeprowadzonego w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców oraz przejrzysty i proporcjonalny, stosownie do przepisów art. 16 i art. 17 ust. 2 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.

3.2.5. Nieterminowe zamieszczenie – na stronie internetowej i w Biuletynie Zamówień Publicznych – planu postępowań o udzielenie zamówień publicznych w 2023 roku – str. 58 protokołu.

Plan postępowań o udzielenie zamówień, przewidywanych do przeprowadzenia w danym roku finansowym, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych i na stronie internetowej zamawiającego, nie później niż w terminie 30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego, stosownie do przepisów art. 23 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.6. Nieudostępnienie ogłoszenia o zamówieniu na modernizację oświetlenia ulicznego na stronie internetowej prowadzonego postępowania – str. 59-60 protokołu.

Ogłoszenie o zamówieniu - w postępowaniu o udzielenie zamówienia o wartości równej lub przekraczającej progi unijne - udostępniać również na stronie internetowej prowadzonego postępowania, od dnia jego publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, zgodnie z przepisami art. 88 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.7. Zawarcie różniących się zapisów w ogłoszeniach o zamówieniach oraz w specyfikacjach warunków zamówień na:

- *modernizację oświetlenia ulicznego – w zakresie wysokości wadium,*
- *dowożenie uczniów do szkół – w zakresie trybu prowadzonego postępowania oraz oświadczenia, jakie mieli złożyć wykonawcy wraz z ofertą – str. 60, 70 -71 protokołu.*

Zapewnić zgodność treści ogłoszenia o zamówieniu z treścią dokumentów zamówienia, oraz wewnętrzną zgodność tych dokumentów, mając na uwadze, że zawarcie w nich różniących się ze sobą informacji może wprowadzać w błąd wykonawców, a w konsekwencji prowadzić do naruszenia art. 16 pkt 2 ustawy – Prawo zamówień publicznych.

3.2.8. Wyznaczenie - w postępowaniu o udzielenie zamówienia na modernizację oświetlenia ulicznego - krótszego niż 35 dni terminu składania ofert, mimo braku do tego przesłanek – str. 61 protokołu.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia klasycznego o wartości równej lub przekraczającej progi unijne, wyznaczać termin składania ofert z uwzględnieniem złożoności i specyfiki przedmiotu zamówienia oraz czasu niezbędnego do ich przygotowania i złożenia, mając na uwadze, że w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego termin ten nie może być krótszy niż 35 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, stosownie do przepisów art. 131 ust. 1 i art. 138 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Z możliwości wyznaczenia krótszego terminu składania ofert, nie krótszego jednak niż 15 dni od dnia przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej, korzystać wyłącznie w przypadkach określonych przepisami art. 138 ust. 2 powołanej ustawy.

3.2.9. Nieokreślenie zakresu obowiązków członków komisji przetargowej powołanej do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia na modernizację oświetlenia ulicznego – str. 62 protokołu.

Powołując komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, określać organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków jej członków, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac, stosownie do przepisów art. 55 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.10. Nieterminowe przekazanie Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych informacji o ofertach złożonych w postępowaniach na modernizację oświetlenia ulicznego oraz na dowożenie uczniów do szkół – str. 62-63, 70 protokołu.

Informację o złożonych ofertach przekazywać Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otwarcia ofert, stosownie do przepisów art. 81 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.11. Niewezwanie wykonawcy, którego oferta w postępowaniu na modernizację oświetlenia ulicznego została oceniona najwyżej, do uzupełnienia dokumentów potwierdzających niezależnie z opłacaniem podatków i składek na ZUS lub złożenia wyjaśnień, co do treści oświadczenia złożonego zamiast tych dokumentów – str. 63 protokołu.

Wykonawców, którzy nie złożyli podmiotowych środków dowodowych, innych dokumentów lub oświadczeń składanych w postępowaniu lub są one niekompletne lub zawierają błędy, wzywać – odpowiednio – do ich złożenia, poprawienia lub uzupełnienia w wyznaczonym terminie, chyba że wnioszek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu albo oferta wykonawcy podlegają odrzuceniu bez względu na ich złożenie, uzupełnienie lub poprawienie lub zachodzą przesłanki unieważnienia postępowania, stosownie do przepisów art. 128 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, bądź korzystać z możliwości żądania od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści tych dokumentów, na podstawie art. 128 ust. 4 tej ustawy.

3.2.12. Nieprawidłowe sporządzenie protokołów postępowań na:

a) modernizację oświetlenia ulicznego, polegające na:

- niezawarciu: równowartości zamówienia w euro, adresu strony internetowej postępowania, na której udostępniono specyfikację warunków zamówienia oraz wykazu wszystkich załączników,
- zawarciu informacji niezgodnych ze stanem faktycznym, w tym: daty opublikowania ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i numeru tego publikatora oraz informacji o braku zmian ogłoszenia o zamówieniu,

b) dowożenie uczniów do szkół, polegające na:

- sporządzeniu protokołu na niewłaściwym formularzu,
- zawarciu niezgodnej ze stanem faktycznym informacji o zastosowaniu procedury odwróconej,
- niezawarciu: daty ustalenia wartości zamówienia i jej równowartości w euro, daty zakończenia wykonywania czynności w postępowaniu przez osoby do tego wskazane oraz wykazu załączników do protokołu – str. 64, 72-73 protokołu.

W protokole postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierać – zgodne z faktycznym przebiegiem postępowania – wszystkie informacje wymagane przepisami art. 72 ust. 1 i art. 73 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych oraz § 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2434) oraz opisem rubryk wzoru protokołu postępowania, odpowiedniego dla przyjętego trybu postępowania, stanowiącego jeden z załączników do tego rozporządzenia.

3.2.13. Ustalenie wartości zamówienia na termomodernizację budynku szkoły podstawowej wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia – str. 65 protokołu.

Wartość zamówienia na roboty budowlane ustalać nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie z przepisami art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.14. Niezamieszczenie - na stronie internetowej - informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty na termomodernizację szkoły podstawowej – str. 67 protokołu.

Informacje o wyborze najkorzystniejszej oferty, w szczególności określonej w przepisach art. 253 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, udostępniać niezwłocznie na stronie internetowej prowadzonego postępowania, stosownie do przepisu art. 253 ust. 2 tej ustawy.

3.2.15. Zastosowanie – w postępowaniu na dowożenie uczniów do szkół – kryterium ceny, jako jedyne kryterium oceny ofert – str. 70 protokołu.

Kryterium ceny, w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych, stosować jako jedyne kryterium oceny ofert lub kryterium o wadze przekraczającej 60%, jeżeli w opisie przedmiotu zamówienia zostaną określone wymagania jakościowe odnoszące się do co najmniej głównych elementów składających się na przedmiot zamówienia, stosownie do przepisów art. 246 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.2.16. Nieterminowe zamieszczenie – w Biuletynie Zamówień Publicznych – ogłoszenia o wykonaniu umowy na dowożenie uczniów do szkół – str. 73 protokołu.

Ogłoszenie o wykonaniu umowy o zamówienie publiczne, zamieszczać w Biuletynie Zamówień Publicznych nie później niż w terminie 30 dni od wykonania umowy, stosownie do przepisów art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

4. W zakresie gospodarki mieniem:

4.1. Zawieranie umów najmu i dzierżawy nieruchomości przed wywieszeniem - w siedzibie i na stronie internetowej Urzędu - wykazu tych nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem i dzierżawę oraz przed upływem okresu, na który wykaz wywieszano - str. 84 - 85 protokołu.

Umowy najmu i dzierżawy na czas dłuższy niż 3 miesiące zawierać po upływie terminu wywieszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę, stosownie do przepisów art. 35 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 1b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.), mając na uwadze, że do chwili sporządzenia wykazu nieruchomości pozostają poza obrotem prawnym, a w związku z tym dokonywanie czynności prawnych związanych z gospodarowaniem tymi nieruchomościami stanowi naruszenie zasady jawności wyrażonej powołanymi przepisami.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (*.doc) lub Rich Text Format (*.rtf) na adres: wkgf@lublin.rio.gov.pl), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

Do wiadomości:

Rada Gminy Drelów